



آسیب شناس

روابط دختر و پسر

از دیدگاه آیات و روایات

آسیب شناسی

روابط دختر و پسر

از دیدگاه آیات و روایات



تحقیق و پژوهش:

محبوبه جوکار



سربشنامه: جوکار، محبوبه ۱۳۶۳ -
عنوان: آسیب‌شناسی روابط دختر و پسر از دیدگاه آیات و روایات
تکرار نا پدید آور: تألیف محبوبه جوکار
موضوعات نشر قم: انتشارات سلسله، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری: ۳۹۲ ص
ISBN: 978-964-242-160-2

وضعیت فهرست نویسی: دنیا
داشت: بنامه، ۳۹۲ ص؛ همچنین به صورت زیرتویس
موضوع: روابط زن و مرد، جنبه‌های مذهبی - اسلام
موضوع: جوانان، جنبه‌های اخلاقی
موضوع: روابط زن و مرد، در فرهنگ
موضوع: روابط زن و مرد، احادیث
رده‌بندی کنگره: ۱۳، ۱۵، ۱۷، ۲۳۰ BP
رده‌بندی دیویی: ۲۸۳۱
شماره کتابشناسی ملی: ۴۵۸۰



آسیب شناسی

روابط دختر و پسر

از دیدگاه آیات و روایات

تحقیق و پژوهش: محبوبه جوکار

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۶

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

چاپ: ولی عصر (عج)

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۴۲-۱۶۰-۲

انتشارات سلسله

قم: خیابان ارم، پاساژ قدس، همکف، پلاک ۹۷

تلفن ۰۲۵/۳۷۷۴۹۱۰۸ / ۳۷۷۳۰۷۷۷ / فکس ۰۲۵/

www.selseleh-pub.ir

selseleh.pub.98@gmail.com

قیمت: ۲۴۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ

تقدیم :

به مقصود خلقت

حضرت محمد مصطفیٰ ﷺ

مخاطب «لولاک لما خلقت الافلاک»

به پسرعم‌آش علیؑ

رایة الهدی و قسیم الجنة و النار

به تمام هستی‌اش، فاطمهؑ

حقیقت لیلة القدر و آیینہ تمام‌نمای عفت و نجابت

و به اولاد اطهرش، امامان طریق هدایت‌بنیاد

- تراغ‌های تاریکی‌های امت، پرچم‌داران علم و تقوا

و حجت‌های یالغ‌الهی بر تمام اهل دنیا ...

آنان که ستارگان هدایت‌اند

و تمسک به ریزان‌شان مایه نجات است و درک حقیقت ...

امید است حقیقت وجودی‌شان را شناخته

و به معرفت و شفاعت‌شان دست یابیم ...

سپاس خدایی را
که جهان، انسان، عقل، علم، معرفت و خلق را آفرید ...
همو که هستی مان بختیید
به طریق علم و معرفت رهنمون مان شد
به همتی رهنمون علم و دانش مفتخرمان کرد
و خوشه چینی از خرمن علم و معرفت را روزی مان نمود ...

دروغ بی انتها بر سین کائنات حضرت محمد بن عبدالله
و اولاد طاهرینش به
که در سایه سار رحمت بی کران الهی
خلق به آفاق از ازل در وجودمان سرشته شد ...

یا پدر و مادر عزیزم
و پدر و مادر عزیزم
(که روحشان آفرین رحمت الهی باد)
آن که عاقلانه به آفرینش عقلت تا چگونه در عرصه زندگی
ایستادگی را تجربه کنم
و همسر و فرزندانم
که نشانه لطف الهی در زندگی ما شده
و محبت و همدلی ما
همواره از بخشش منیرم است.

فهرست مطالب

۲۱	مقدمه
۲۲	الف) کمرنگ شدن حریم‌های شرعی و علاقه و گسترش روابط ناسالم دختر و پسر
۲۳	ب) کمک به هویت‌یابی در نوجوانان و جوانان
۲۳	ج) حفظ قداست خانواده

فصل اول:

نیم‌نگاهی به دوران نوجوانی و جوانی

۳۰	آسیب و آسیب‌شناسی
۳۰	نوجوان و جوان
۳۱	هنجار و ناهنجار
	انحراف و کجروی
۳۲	بلوغ
۳۵	نوجوان و هویت‌یابی
۳۸	تمایلات و نیازهای نوجوان و جوان
۳۹	جوان و پدیده رازآلود عشق

۴۱	نظریات در باب اقسام عشق
۴۱	نظریه اول
۴۳	نظریه دوم
۴۴	نظریه سوم
۴۶	تکلیف عاشق در عشق

فصل دوم:

انواع روابط اجتماعی دختر و پسر در جامعه امروز

۵۲	روابط دختر و پسر قبل از بلوغ
۵۳	روابط دختر و پسر بعد از بلوغ
۵۳	۱. انواع روابط - نمونه به افراد
۵۳	الف) روابط خانوادگی
۵۴	ب) روابط شغلی
۵۴	پ) روابط تحصیلی
۵۴	ت) روابط اجتماعی
۵۴	۲. انواع روابط با توجه به حالات و احساسات درونی افراد
۵۵	الف) برخورد خشک و محدود
۵۵	ب) برخورد مبتنی بر شرم افراطی
۵۵	پ) برخورد هیجانه‌زده
۵۶	۳. روابط دختر و پسر با توجه به آشکار یا پنهانی بودن آن

فصل سوم:

طرح دیدگاه‌ها و بیان دیدگاه اسلام

۶۱	مقام توصیف
۶۵	مقام تجویز
۶۶	الف) طرح دیدگاه‌ها
۶۶	۱. منع هرگونه ارتباط
۶۹	۲. ارتباط آزاد
۷۴	۳. ارتباط مشروط

- ۷۴ ب) طرح دیدگاه اسلام
- ۸۰ برداشتی از رفتار معقول دو جنس مخالف در قرآن
- ۸۰ نکات برداشتی از آیات
- ۸۳ رعایت حیاء ملاک اصلی در روابط زن و مرد نامحرم

فصل چهارم:

راه‌های برقراری ارتباط

- ۸۷ راه‌های برقراری ارتباط با توجه به حکم آیات، روایات و نظر مفسران
- ۸۷ الف) نگاه
- ۹۲ اموال، انکس و انستیک چشم
- ۹۲ نگاه در حقه اسلامی
- ۹۳ نگاه به نامحرم خواستگاری
- ۹۳ ب) گفت‌وگو
- ۹۷ مصادیق گفت‌وگو
- ۹۸ گفت‌وگو با نامحرم در کلام فقها
- ۹۸ سلام کردن به نامحرم
- ۹۸ گفت‌وگوی علمی با نامحرم
- ۹۹ شوخی با نامحرم
- ۹۹ چپ با جنس مخالف
- ۱۰۰ ج) خلوت‌گزینی
- ۱۰۴ فقه و احکام خلوت‌گزینی زن و مرد نامحرم
- ۱۰۶ د) تماس بدنی
- ۱۰۶ تماس بدنی در فقه
- ۱۰۷ دست دادن با نامحرم
- ۱۰۷ ه) ارتباط مجازی
- ۱۰۷ نظر برخی مراجع تقلید در خصوص استفاده از شبکه‌های اجتماعی
- ۱۰۸ نتیجه‌گیری

فصل پنجم :

عوامل ایجاد یا تقویت روابط ناسالم دختر و پسر

۱. جوان، اهداف و افکار غیرواقعی او
 - ۱۱۴ تصور دست‌یابی به آرامش از رهگذر روابط ناسالم
 - ۱۱۵ نیازهای عاطفی
 - ۱۱۷ تمایلات جنسی
 - ۱۱۹ ابراز شخصیت اجتماعی
 - ۱۲۱ تصور نادرست درباره جنس مخالف
 - ۱۲۲ ازدواج زودبختی
 - ۱۲۳ سخت‌گیری بر برابر ازدواج
 - ۱۲۳ ضعف بینش هیجانی و عدم رعایت حدود شرعی پوشش
 - ۱۲۵ تفریح و سرگرمی
۲. خانواده
 - ۱۲۶ تربیت نادرست در دوران کودکی
 - ۱۲۸ سهل‌انگاری مادر و بی‌خبری پدر
 - ۱۳۰ حذف سیاست‌های خویش‌داری از نظام تربیتی خانواده
 - ۱۳۱ اعمال خشونت و نادیده گرفتن شخصیت فرزندان
 - ۱۳۵ برداشت نادرست از شرع در حدود برخورد با جنس مخالف
 - ۱۳۵ الف) سخت‌گیری و تعصب بی‌جا
 - ۱۳۶ ممانعت از سخن‌گفتن درباره جنس مخالف
 - ۱۳۷ ب) تشویق افراطی در برخورد با جنس مخالف
 - ۱۳۹ کوتاهی در آموزش حدود شرعی به فرزندان
 - ۱۴۱ فقدان زمینه مناسب برای تفاهم و گفت‌وگوی فرزندان با والدین
 - ۱۴۲ اشتغال تمام وقت والدین
 - ۱۴۵ مشاجره و درگیری والدین
 - ۱۴۷ تماشای فیلم‌ها و تصاویر نامناسب و تحریک‌کننده در خانواده
 - ۱۴۹ سخت‌گیری در ازدواج جوانان
 - ۱۴۹ لقمه‌های حرام

۳. دوستان ناباب ۱۵۰
۴. جامعه ۱۵۶
- بی تفاوتی جامعه نسبت به منکرات ۱۵۷
- تحلیل نادرست رفتار جوان با جنس مخالف ۱۶۰
- توهین و بی احترامی به شخصیت جوان ۱۶۳
۵. نهاد آموزش و پرورش و سایر مراکز آموزشی ۱۶۶
- محور اول: آسیب‌های ناشی از برنامه‌ریزی‌های نظام آموزشی ۱۶۷
- الف) عدم اولویت تربیت دینی در نظام آموزش و پرورش ۱۶۷
- ب) تفکرات ناخواسته میان تعلیم و تربیت ۱۷۰
- ج) عدم نیازسنجی و تعیین اولویت‌های تربیت دینی جوانان ۱۷۱
- د) ضعف کتاب‌های تعلیمات دینی و بینش اسلامی و روش نامناسب تدریس ۱۷۲
- هـ) ضعف ارتباط نهاد آموزش و پرورش با سایر مراکز فرهنگی و دینی ۱۷۳
- و) مختلط بودن برخی مراکز آموزشی، نظیر دانشگاه‌ها ۱۷۴
- محور دوم: آسیب‌های ناشی از عملکرد نادرست برخی مدیران و معلمان ۱۷۶
۶. دولت ۱۷۷
- الف) اولویت دادن به گفتمان توسعه و غفلت از ترویج فرهنگ دینی ۱۷۸
- ب) اولویت تخصیص بودجه به امور اقتصادی و زیربنایی ۱۸۲
- ج) عدم نظارت کافی و دقیق بر محصولات فرهنگی واردات ۱۸۳
- د) عدم نظارت بر تولید محصولات فرهنگی داخلی ۱۸۴
- هـ) کم توجهی به نیازها و مشکلات جوانان در بعضی دولت‌ها ۱۸۴
- و) ارائه تعریف غلط از مقوله آزادی ۱۸۵
۷. سازمان‌ها و نهادهای فرهنگی - مذهبی ۱۸۸
- الف) انجام فعالیت‌های موازی ۱۸۷
- ب) کم توجهی به نیازهای عقیدتی نسل جوان ۱۸۷
- ج) عدم استفاده از فنون و ابزارهای نوین برای جذب نوجوانان و جوانان ۱۸۸
- د) ارتباط مقطعی و گسسته با نسل جوان ۱۸۹
۸. مدرنیته و تغییر سبک زندگی ۱۹۰

۹. فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی نوین
 ۱۹۵ تلویزیون
 ۲۰۱ اینترنت
 ۳۰۳ ماهواره
 ۳۰۴ شگردهای تبلیغی - هنری ماهواره برای نفوذ در مخاطب
 ۴۰۷ تلفن همراه
 ۲۰۸ ۱. جایگزینی ارتباط پیامکی به جای ارتباط چهره به چهره
 ۲۰۸ ۱. زمینه‌ری ایجاد روابط ناسالم
 ۳۰۹ فضای بازی و شبکه‌های اجتماعی
 ۲۱۱ پاسخ یک سوال
 ۲۱۶ ۱۰. استعمار نظام فرهنگی جنگ نرم

فصل ششم:

اسیب‌های روابط ناسالم دختر و پسر

۱. آسیب‌های فردی
 ۲۳۰ ۱-۱. سلب آرامش و امنیت روانی
 ۲۳۲ ۱-۲. ایجاد وابستگی
 ۲۳۳ ۱-۳. از بین رفتن کرامت انسانی
 ۲۳۴ ۱-۴. افت تحصیلی
 ۲۳۵ ۱-۵. صرف عواطف در مسیر نادرست
 ۲۳۶ ۱-۶. تخریب بستر ازدواج، بروز تنوع‌خواهی و تأثیر آن بر انتخاب پسر
 ۲۳۸ ۱-۷. اضطراب و نگرانی بعد از ازدواج
 ۲۳۸ ۱-۸. احساس گناه
 ۲۴۲ ۱-۹. احساس از دست دادن شرافت
 ۲۴۳ ۱-۱۰. احساس شکست در زندگی
 ۲۴۳ ۱-۱۱. هدر رفتن عمر و انرژی ارزشمند جوانی
 ۲۴۵ ۲. آسیب‌های خانوادگی

- ۲۴۶ ۱- ۲. آسیب دیدن نهاد خانواده
- ۲۴۸ ۲- ۲. از بین رفتن آسایش خانواده
- ۲۴۸ ۳- ۲. تحمیل هزینه‌های مالی بر خانواده
- ۲۴۹ ۴- ۲. صدمه دیدن حیثیت خانواده
- ۲۴۹ ۵- ۲. واگرایی در روابط خانوادگی
- ۲۵۰ ۶- ۱. بحران اخلاقی در نسل آتی
- ۲۵۱ ۳. آسیب‌های اجتماعی
- ۲۵۲ ۱- ۳. گسترش ناسالم‌ترین موزهای دینی در جامعه
- ۲۵۴ ۲- ۳. گسترش انحرافات و افزایش ناامنی‌های اجتماعی
- ۲۵۶ ۳- ۳. نبود استعدادها و ارزشمندی
- ۲۵۸ ۴- ۳. سلب آزادی اجتماعی

فصل هفتم:

راه‌های پرهیز از عضل ارتباط ناسالم دختر و پسر

- ۲۶۳ ۱. راهکارهای فردی
- ۲۶۴ ۱- ۱. کسب آرامش در سایه‌سار ایمان
- ۲۶۷ ۳- ۱. عدم اطاعت از خواهش‌های نفسانی
- ۲۷۳ ۴- ۱. شرکت در مساجد و جلسات مذهبی
- ۲۷۵ ۵- ۱. تصحیح بینش نسبت به جنس مخالف
- ۲۷۵ ۶- ۱. هدف‌گذاری و تعیین اولویت‌ها
- ۲۷۹ ۷- ۱. رعایت اصول شناخت در انتخاب همسر
- ۲۸۲ ۸- ۱. جهاد جوانان با فقر فرهنگی
- ۲۸۴ ۹- ۱. دوری از دوستان ناباب
- ۲۸۸ ۱۰- ۱. اشتغال، ورزش و سرگرمی‌های مفید
- ۲۸۹ ۲. راهکارهای خانوادگی
- ۲۹۰ ۱- ۲. اهتمام بیشتر برای تربیت دینی فرزندان
- ۲۹۴ ۲- ۲. توجه پدر به نقش تربیتی خود در خانواده

- ۲-۳. تقویت روحیه سخت‌کوشی، اعتماد به نفس و احساس مسئولیت فرزندان ۲۹۵
- ۲-۴. ایجاد زمینه کسب استقلال فرزندان و ابراز شخصیت اجتماعی توسط آنان ۲۹۹
- ۲-۵. آموزش مناسب به فرزندان در مورد جنس مخالف ۳۰۰
- ۲-۶. اعطای بینش به فرزندان ۳۰۲
- الف) عدم اکتفای نوجوان و جوان به مراحل اولیه و سطحی در این‌گونه روابط ۳۰۴
- ب) تبیین انگیزه دختر و پسر، از برقراری این روابط ۳۰۵
- ج) قطع این‌گونه روابط، با قطع جریان سودرسانی ۳۰۶
- د) روابط سالم، مانع‌گزینش صحیح همسر ۳۰۷
- ه) سوءظن حاکم بر روابط مانع خوشبختی ۳۰۸
- ۲-۷. تقویت عزت نفس فرزندان ۳۰۸
- الف) واثق ابراز توانایی‌ها ۳۰۹
- ب) شیوه مناسب تغافل ۳۰۹
- ج) عزتمند بودن والدین ۳۱۰
- د) پرهیز از توهین، تحقیر و ناسز گفتن ۳۱۱
- ه) توجه دادن فرزند به کرامت ذاتی انسان ۳۱۱
- و) توجه به استعدادهای جوان و نوجوان ۳۱۲
- ۲-۸. آموزش حدود شرعی ارتباط با جنس مخالف فرزندان نوجوان و جوان ۳۱۲
- ۲-۹. اختصاص اوقاتی به منظور گفت‌وگو و تبادل نظر با فرزندان ۳۱۴
- ۲-۱۰. پرهیز والدین از مشاجره در حضور فرزندان ۳۱۵
- ۲-۱۱. تقویت روابط عاطفی در خانواده ۳۱۶
- ۲-۱۲. توجه والدین به استفاده صحیح فرزندان از ابزارهای رسانایی ۳۱۸
- ۲-۱۳. زمینه‌سازی ازدواج‌های موفق، آسان و کم‌هزینه فرزندان ۳۱۹
۳. راهکارهای اجتماعی ۳۲۲
- ۳-۱. احساس مسئولیت جامعه و احیای فریضه "امر به معروف" و "نهی از منکر" ۳۲۳
- ۳-۲. احترام جامعه به شخصیت دیگران و چشم‌پوشی از خطاهای آنان ۳۲۸
- ۳-۳. تلاش همگانی در جهت تسهیل ازدواج ۳۳۰
- ۳-۴. حفظ آبروی افراد ۳۳۱

- ۳۳۱ ۴. وظایف دولت اسلامی
- ۳۳۲ ۴-۱. حفظ و تقویت عزت نفس امت اسلامی
- ۳۳۵ ۴-۲. ایجاد زمینه اشتغال جوانان
- ۳۳۷ ۴-۳. فرهنگ‌سازی در جهت ترویج ازدواج‌های آسان
- ۳۳۸ ۴-۴. توجه به اصل عدالت محوری
- ۳۳۹ الف) برنامه‌های حمایتی دولت
- ۳۴۰ ب) برنامه‌های تربیتی و اعتقادی
- ۳۴۰ ۴-۵. تهیه امکانات فرهنگی و ورزشی و پُرکردن اوقات فراغت نوجوانان و جوانان
- ۳۴۱ ۴-۶. نظارت بر مناسبات و اجرای قوانین مربوط به نهادینه‌سازی حجاب
- ۳۴۲ ۵. وظایف سازمان‌ها، نهادهای فرهنگی - مذهبی و آموزشی
- ۳۴۳ ۵-۱. تحکیم مبانی دینی
- ۳۴۴ ۵-۲. جهاد رهبران دینی با «فرهنگی»
- ۳۴۴ الف) جهاد فرهنگی ابتدایی
- ۳۴۵ ب) جهاد فرهنگی دفاعی
- ۳۴۷ ۵-۳. شناساندن معروف و منکر به نوجوانان و جوانان
- ۳۴۹ ۵-۴. تقویت فعالیت‌ها و آموزش‌های غیررسمی در مدارس و دانشگاه‌ها
- ۳۵۰ ۵-۵. افزایش آگاهی نوجوانان و جوانان نسبت به غیرمسلحانه
- ۳۵۱ ۵-۶. همکاری منسجم و گسترده نهادهای آموزشی
- ۳۵۳ ۶. وظایف صاحبان هنر و رسانه
- ۳۵۴ ۶-۱. توجه صاحبان هنر و رسانه به تولیدات خود از زاویه دید مخاطب
- ۳۵۷ ۶-۲. استخدام رسانه در جهت درونی‌سازی ارزش‌های اسلامی
- ۳۵۸ ۶-۳. روشن نمودن اهداف تهاجم فرهنگی دشمن برای نسل جوان
- ۳۶۰ ۶-۴. بازنگری در چگونگی روابط زن و مرد نامحرم در رسانه‌های صوتی و تصویری
- ۳۶۱ ۶-۵. استخدام روش‌های مناسب هنری در تبیین و انتقال مفاهیم دینی

جمع‌بندی و پیشنهادها

- پیشنهادهای بخش نظری
- ۳۶۶ ۱. بررسی شیوه فرهنگ‌سازی دینی و بازگشت به ارزش‌های اخلاقی
- ۳۶۷ ۲. تدوین و ارائه نظام جامع و کاربردی تربیت اسلامی
- ۳۶۸ پیشنهادهای بخش عملی
- ۳۶۸ ۱. ایجاد عزم ملی در جهت آسان‌سازی ازدواج
- ۳۷۱ ۲. اطلاع‌رسانی جامع و کافی در زمینه مضرات ازدواج‌های دیر هنگام
- ۳۷۳ ۳. تخصیص تهیلات ویژه برای جوانان متأهل
- ۳۷۳ ۴. جداسازی محیط‌های آموزشی دختران و پسران
- ۳۷۶ ۵. آسان‌سازی خانواده‌ها و جوانان از برخی خطرات و دام‌ها
- کتابنامه
- ۳۸۱
- مقالات
- ۳۸۸
- نرم افزارها / سایت‌ها ...
- ۳۹۰

مقدمه

از آفرینش آدم تا امروز، برای بر تاریخ بشریت گذشته، و دینی پس از دین دیگر آمده، و پیوسته هر پیامبری حامل پیام‌های الهی برای قوم خود بوده است، تا انسان‌ها در سایه عمل به آن‌ها راه رستگاری را بیمایند. پیام صلی الله علیه و آله کامل‌ترین این دستورات را در قالب دین اسلام به مردم عرضه کرد تا برناه زندگی همه بشریت - تا قیامت - در روی زمین قرار گیرد. دستورات این دین در دو بعد فردی - اجتماعی به همگان ابلاغ شد و توجه به آن‌ها تضمین‌کننده سعادت دنیوی و اخروی انسان‌هاست.

یکی از این دستورات، تنظیم روابط اجتماعی با حرریت احکام الهی است. در نقشه هندسی اسلام، توجه به حدود و مرزهای روابط زن و مرد، نقش اساسی در تکامل انسانی بر عهده دارد و عدم رعایت این حدود، سبب خروج از مرزهای دینی و اخلاقی و در نهایت، افتادن در دام گناه می‌شود.

برخلاف این دیدگاه، آزادی روابط زن و مرد و دختر و پسر، نسخه غربی آن است. یکی از جهات عمده تفاوت این دو نظام، توجه به ملاک‌های روابط دختر و پسر، به ویژه بعد از سن تکلیف و بلوغ شرعی است که در دستورات دین اسلام مورد توجه خاص قرار گرفته و دارای ضوابط معین و مطابق فطرت انسانی است؛ اما نظام ارزشی غرب، بر اساس تمایلات

فردگرایانه خود که محصول اندیشه مدرنیستی است، با تکیه بر تفکر لیبرالیستی و شعار آزادی آن را حل کرده است.

رواج فرهنگ منحط غربی در جوامع اسلامی که سعی دارد با تسلط بیشتر بر امکانات، ظرفیت‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی و با هدف یکسان‌سازی فرهنگی و تسلط بر این ملت‌ها، التواهای ناقص و منحط خود را به آن‌ها عرضه کند، سبب شده با آسیب‌هایی هم‌چون روابط ناسالم دختر و پسر در جامعه مواجه شویم. طبیعی است که هرگاه انسان‌ها از مسیر فطرت و طبیعت انسان خود منحرف شده و خارج از محدوده دستورات خدای متعال و پیشوایان دینی قدم برداشته‌اند، دچار صدمه‌ها و آسیب‌های جبران‌ناپذیری شده‌اند. از آن‌جا که برقراری رابطه ناسالم و تربیتی باطنی مخالف و به تعبیر عامیانه، دوست دختر و یا دوست پسر داشتن، به نوعی خروج از مسیر فطرت و برخلاف موازین شرعی است، آسیب‌های متعددی هم‌چون از بین رفتن کرامت انسان، احساس گناه، از دادن نعمت ارزشمند جوانی، صدمه زدن به خانواده و جامعه، شکستن حریم‌های دینی، گسترش فحشاء و... به دنبال دارد. دلایل ذیل، نویسنده را بر آن داشت تا به کنکاشی پیرامون موضوع حاضر بپردازد:

الف) کم‌رنگ شدن حریم‌های شرعی و اخلاقی میان دو جنس و گسترش روابط ناسالم دختر و پسر در جامعه

شکل‌گیری مخفی این‌گونه روابط، وجود توصیه‌های دینی مبنی بر جلوگیری از اشاعه فحشاء و رواج منکرات در جامعه، حجب و حیای خانواده‌های ایرانی و نامطلوب بودن پرداختن به چنین معضلاتی از سوی رسانه و نهادهای متولی امر تربیت دینی، باعث شده است تا عموم مردم به چنین مباحثی پرداخته نشود. در نتیجه ممکن است که اکثریت افراد از آسیب‌های این‌گونه روابط غافل بوده و آگاه نباشند که چه نیروهای انسانی و چه اندیشه‌های نابی در مسیر این نوع روابط نابود می‌شود و جامعه اسلامی سرمایه عظیمی، را که همان نسل جوان است، از دست خواهد داد.

ب) کمک به هویت‌یابی در نوجوانان و جوانان

سن نوجوانی، نقش حساس و سرنوشت‌سازی را در هویت‌یابی نوجوان داشته و در آینده او تأثیر بسزایی دارد. نوجوان در این سن باید به هویت مشخصی از نظر جنسیتی، شغلی، تحصیلی و اعتقادی دست یابد. یکی از وظایف مهم نویسندگان و مسئولان تعلیم و تربیت دینی این است که در زمینه‌های مختلفی هم‌چون دوستی دختر و پسر، نوع برخورد با جنس مخالف و مسائلی مانند آن، به نوجوان و جوان شناخت کامل داده و آن‌ها را از آشفتگی و بلاتکلیفی رها سازند. به شکل‌گیری شخصیت مثبت و پایدار در آن‌ها کمک کنند.

ج) حفظ قداست خانوادگی

خانواده در دین اسلام و در فرهنگ اسلامی - ایرانی ما از قداست خاصی برخوردار است و ما باید با تدابیر مختلف و تربیت ذل سالم امروز، به حفظ و قداست خانواده‌های سالم در آینده کمک کنیم. شناخت درست جنس مخالف و آسیب‌هایی که ممکن است برقراری این روابط به دختر و پسر، خانواده و جامعه داشته باشد، نباید بی‌تردید تأثیر مهمی در خودداری آن‌ها از این گونه روابط، و روی آوردن به ازدواج آگاهانه و مؤثر، و در نتیجه حفظ قداست و جایگاه خانواده در جامعه خواهد داشت.

جوشش و خیزش انقلاب اسلامی در ایران به معنای نفی طاغوت و مبارزه با هرگونه استعمار و تسلط خواهی بر کشورهاست و طبیعتاً این بیداری اسلام را برای مانع از رسیدن قدرت‌های زورگو و مستکبر عالم به اهداف غیر انسانی خود و تسلط آن بر منابع عظیم مادی و معنوی کشورهای مسلمان خصوصاً کشور ما خواهد شد. از این رو، دشمن در راه ترویج آزادی از نوع غربی، و رواج فساد و بی‌بند و باری است که بدون شک یکی از راه‌های نیز عادی جلوه دادن روابط دختر و پسر نامحرم است.

برای خنثی نمودن این نقشه‌ها و آشکار کردن اهداف پلید آن‌ها، لازم است دختران و پسران نوجوان و جوان را از اهداف کثیف و نیت‌های شوم آن‌ها آگاه کرد تا با حفظ عزت و ارزشمندی

خود، با عمل به دستورات اسلامی، و رعایت حریم‌های اخلاقی در برخورد با یک دیگر، از رسیدن مستکبران به هدف‌های شوم خود، ممانعت نمایند.



کتاب پیش رو، هفت فصل را در خود جای داده است:

در فصل اول، اشاره‌ای به بلوغ و هویت‌یابی نوجوان و سپس به بیان اجمالی ویژگی‌ها و نیازهای آنان و مبحث مهم جوانی و عشق، بسنده نموده است.

در فصل دوم، درباره انواع روابط دختر و پسر، فارغ از نگاه ارزشی، بحث می‌کند.

در فصل سوم، نظریات مختلف درباره روابط دختر و پسر و سپس نگاه اسلام به این گونه روابط را مورد بررسی قرار داده است.

از آن جا که روابط ناسالم این دو جنس، گاه از طریق نگاه آغاز می‌گردد و حتی ممکن است به مراحل بعدی آن کشیده شود، در فصل چهارم از این کتاب، راه‌های برقراری ارتباط و احکام آن از منظر فقه شیعه بیان گردیده است.

فصل پنجم، به ذکر عوامل ایجاد یا تقویت روابط ناسالم دختر و پسر پرداخته و اگرچه سعی نموده نگاهی نسبتاً جامع به این عوامل داشته باشد، اما بدون تردید عوامل دیگری نیز در ایجاد این گونه روابط نقش دارند که محدودیت این نوشتار یا غفلت نویسنده، اجازه پرداختن به آن‌ها را نداده است. امید است محققان و نویسندگان دلسوز و دغدغه‌مند به تدوین آن همت گمارند.

بدون شک معضلی هم‌چون روابط ناسالم دختر و پسر، آسیب‌هایی برای خانواده و جامعه به دنبال خواهد داشت. بررسی این آسیب‌ها می‌تواند به نوجوان و جوان در جهت افزایش بینش و آگاهی او به خانواده در جهت برقراری ارتباط سالم و سازنده با فرزند نوجوان و جوان خود و به مسئولان و متولیان امر تربیت دینی و نیز تصمیم‌گیرندگان و برنامه‌ریزان، در جهت برنامه‌ریزی بهتر، کارآمد و کارشناسی شده برای پرورش استعداد های نوجوان و جوان و رفع

معضلات و آسیب‌های اجتماعی کمک نماید. از این رو، در بخش ششم برخی از آسیب‌های احتمالی فردی، خانوادگی و اجتماعی مورد بررسی قرار گرفته است.

بررسی آسیب‌ها زمانی اثربخش خواهد بود که با ارائه راهکار همراه گردد. اثر حاضر تلاش نموده در فصل هفتم و پایانی کتاب، به ارائه راهکارهایی در حد وسع و گنجایش محدود خود بپردازد و در نهایت با جمع‌بندی و پیشنهاداتی، بحث را پایان دهد.



ضامن شک‌گیزی بی‌کران به درگاه حضرت احدیت و انوار مقدس معصومین علیهم‌السلام از این که توفیق تدوین کتاب این اثر را عنایت فرمودند، امید است نظرات صاحب‌نظران، اصحاب قلم و خوانندگان محترم، بتواند در غنابخشی به این اثر و رفع نقایص آن در چاپ‌های بعدی کمک شایانی نماید.

از آن‌جا که کتاب پیش روی ابتدا در قالب پایان‌نامه سطح سه، و با راهنمایی‌های استاد محترم جناب آقای دکتر محمدرضا ضمیری و مشاوره استاد محترم جناب آقای سالاری‌فر، و با حمایت مالی سازمان ملی جوانان به اتمام رسیده است، به رسم ادب و از باب حدیث «مَنْ لَمْ يَشْكُرْ الْمَخْلُوقَ لَمْ يَشْكُرِ الْخَالِقَ» بر خود فرض می‌دانم از احسانات این اساتید بزرگوار و نیز سازمان ملی جوانان، تشکر و قدردانی نمایم.

محبوبه جوکار

پایان ۱۳۹۶